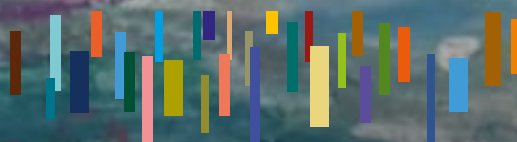

PRO PARENTIBUS

STEDELIJK LEIDEN
GYMNASIUM

- Hit the road
- Let's best
- Klassieker
- Ode aan het gymnasium
- Kom bij de club
- Top 10 lezen

Beste ouders,

De zomer lonkt; leerlingen worden onrustiger, ongeduldig verlangend naar die fijne vrije tijd, maar toch ook nog wat gespannen over wat er, vóór het zover is, nog moet.

Ruim voor de zomer gunnen we u met deze Pro Parentibus nog graag een blik op de rijke periode die achter ons ligt. Veel leerlingen zijn al in het buitenland geweest voordat de zomervakantie aanbreekt, door mee te gaan op uitwisseling naar Brussel of Italië, of op excursie naar Ieper. Maar ook 'thuis', in school, zijn leerlingen uitgedaagd met mooie practica en bijeenkomsten van hun favoriete clubs. Als we stilstaan bij ons curriculum en de fijne extra's daaromheen, kunnen we niet anders dan trots zijn. Daarom schreef onze rector een ode aan het gymnasium, als onderwijsvorm in het algemeen, maar met ons eigen Stedelijk als inspiratiebron.

In het nieuwsoverzicht vindt u links naar berichtjes die de afgelopen tijd op de site gepubliceerd zijn en in de agenda kondigen we de zaken uit het programma aan, die nog in de laatste periode van dit schooljaar op de rol staan.

Pootjes omhoog, zonnebril op de neus en ontspan met deze zonnige Pro Parentibus.

Namens alle collega's van het Stedelijk Gymnasium Leiden wens ik u een fijne zomer toe. We zien al -bijna- uit naar het nieuwe schooljaar.

redactie Pro Parentibus

Anne Leussink

Ode aan het gymnasium

RENATE DE VRIES, RECTOR BESTUURDER,
EERDER GEPUBLICEERD OP ONZE WEBSITE

Wat is mooier onderwijs dan dat van het categoriaal gymnasium? Alles wat de overheid van onderwijs verwacht komt er immers samen.

Er werken hoogopgeleide docenten met een eerstegraads bevoegdheid waar leerlingen vanaf de brugklas rechtstreeks mee te maken krijgen: mensen met passie voor hun vak, die daarover veel weten en die dus ook veel te vertellen en te delen hebben. Autonome mensen ook, met een veelzijdige ontwikkeling en belangstelling. Mensen die zich niet zomaar wat laten aanpraten, maar een kritische blik hebben en deze ook overdragen op hun leerlingen." Dat is een belangrijke kernwaarde van het gymnasium en eentje die kinderen maar al te hard nodig hebben in een wereld waarin de opinies hen om de oren vliegen.

Het gymnasium biedt een rijk curriculum, met daar bovenop talloze mogelijkheden om talenten te laten bloeien en nieuwe te ontdekken. Muziek, drama, kunst, beweging, sterrenkunde, techniek, programmeren; deze vakken en cursussen vinden we allemaal belangrijk. Leerlingen mogen stralen en ten volle tot hun recht komen. Wij zijn er trots op als kinderen een huzarenstukje leveren. Zoals bijvoorbeeld Merel van locatie Athena, die een stuk voor dwarsfluit schreef en dat opvoerde in een muisstille zaal tijdens haar eindexamenconcert. Dat zal zij haar leven lang niet meer vergeten, zoals ook velen die haar voorgingen ons niet zijn vergeten.

Ook tegen hen die niet direct het gymnasium zullen overwegen, zeggen wij: **"Kom maar, durf maar!"**

In december 2024 opende onze oud-leerling Senna Maatoug de jaarlijkse internationale bijeenkomst LEMUN (*Leids Model United Nations*) met de woorden: "Hier heb ik leren debatteren, met kinderen van over de hele wereld. Zonder het gymnasium was ik nooit in de Tweede Kamer terecht gekomen." Armin van Buuren, een van onze andere oud-leerlingen, zei over het gymnasium: "Wat mij het meest is bijgebleven, is dat ik alles mocht proberen wat ik wilde. Er was ruimte voor, daar heb ik warme herinneringen aan." En over Frits Bolkestein van de NOS schreef men onlangs: "In de jaren 1945-1951 zat hij op het Barlaeus Gymnasium, waar hij afgaande op zijn cijfers een van de beste leerlingen ooit was. Hij noemde die periode achteraf zijn gouden tijd. Vooral de klassieke talen boeiden hem. Hij had daarvoor nauwkeurig leren lezen en had daarna niets fundamenteels meer bijgeleerd, zei hij."

Nog een terrein dat het Ministerie van Onderwijs na aan het hart ligt: burgerschap op scholen. Het onderwerp burgerschap is vanzelfsprekend wanneer het curriculum zelf wortelt in de democratie. Het woord stamt van het Griekse δῆμος/dēmos (volk) en κρατεῖν/kratein (heersen). En dat is exact hoe het gymnasium functioneert, in samenspraak met docenten, met betrokkenheid van ouders en natuurlijk met een belangrijke stem voor de leerlingen zelf, van wie de

PRO PARENTIBUS

ouders een heel uiteenlopende achtergrond hebben. De lat ligt hoog, maar dat komt omdat wij niet bang zijn als het wat moeilijker wordt. Ook niet voor vreemde talen als Latijn en Grieks.

En ook tegen hen die niet direct het gymnasium zullen overwegen, zeggen wij: "Kom maar, durf maar, jij krijgt dezelfde kansen als anderen. Je zult ervoor moeten werken, zoals op elke school, maar als je slim bent is dit de plek waar je het optimale uit jezelf kunt halen." Zo worden ook wij langzaam diverser.

Het maken van een schoolkeuze is niet altijd eenvoudig. Maar in alle groepen 8 van de basisschool zitten leerlingen die halverwege het laatste schooljaar eigenlijk al klaar zijn met de stof. Ze hebben het allemaal allang begrepen, de boeken zijn uitgelezen, de kennis is vergaard. Dat zijn leerlingen die meer en opnieuw uitgedaagd willen worden. Wat een geluk dan dat er gymnasia bestaan, scholen waar zij kunnen doorgroeien en verder

leren. Is het niet curieus dat we in Nederland topsporters toejuichen en faciliteren, maar dat veel lastiger vinden als het om intellectueel presteren gaat? Terwijl het in beide gevallen gaat om ruimte en kansen bieden voor talentvolle jonge mensen.

(Hoog)begaafde leerlingen zijn ook kwetsbaar en gebaat bij een omgeving waarin ze mogen zijn wie ze zijn.

Natuurlijk zijn gymnasiumleerlingen ook pubers. En natuurlijk is huiswerk weleens stom en zouden ze soms het liefst in bed blijven liggen. Maar voor leerlingen die goed kunnen leren is het belangrijk dat ze in de puberteit opgroeien in een omgeving die daar een beroep op doet. Voortdurend en via allerlei wegen: ingewikkelde opdrachten, kunst, muziek, vrienden en excursies.

Voor (hoog)begaafde leerlingen is het essentieel dat ze als veelbelovend worden gezien en meegetrokken worden om dat

te laten zien, alle jaren van de puberteit door, zodat er ook daadwerkelijk uit kan komen wat erin zit. Daarbij zijn (hoog)begaafde leerlingen ook kwetsbaar en gebaat bij een omgeving waarin ze mogen zijn wie ze zijn. Een omgeving waarin het niet raar is dat je om kennis geeft of graag meer wilt weten van een onderwerp of wilt excelleren in een bepaald vak. Of een omgeving waarin je met het behalen van magere zesjes met een minimale inspanning toch meegenomen wordt op het niveau dat bij je past.

Is het niet curieus dat we topsporters toejuichen en faciliteren, maar dat veel lastiger vinden als het om intellectueel presteren gaat?

Het gymnasium is in het Nederlandse scholenlandschap een institutie om trots op te zijn en te koesteren. Bijzonder en tegelijk heel gewoon. Zoals een van onze eigen leerlingen tegen mij zei: "Je zult wel gek zijn om met een vwo-advies niet voor het gymnasium te kiezen."

Top 10 zomerleeslijst 2025 jeugd- en YA-boeken

DOOR ANCIELLA VAN BREMEN, DOCENT NEDERLANDS

**Een vakantie zonder boek in je tas
is geen vakantie, toch?**

Laat deze jeugdboekentop-10 u (of vooral uw kind) inspireren!

1 | Gran Balconia - Derk Visser
Geen geld om maandverband te kopen

2 | Vuile handen - Marco Kunst
'De rugzak met de dodelijke lading bonkt bij iedere stap .....

3 | De jongen van het godeneiland - Rindert Kromhout
Kromhout vertelt weer een mooi verhaal

4 | Nog 27 dagen leven - Maren Stoffels
In het licht van de naderende dood

5 | 19|91 - Tom Rijpert -
Kinderen van elf horen niet in de zee te verdwijnen

6 | Nog lang geen later - Kees Spiering
poëzie over puberthema's

7 | Nachtgeheimen - Simone Arts
Alles had precies één vingerknip geduurd...

8 | De wonderverteller - Lida Dijkstra
'Ga er maar vanuit dat alles in dit boek echt gebeurd is'

9 | Voor de mooiste - Ted van Lieshout
Over het verschil maken en gelukkig worden

10 | Neem een kip - Erna Sassen
Het slot van een bekroonde trilogie

BLP – Bruxelles Leiden Projet: Un échange linguistique extraordinaire

ELINE VAN MOORSEL, DOCENT FRANS

Bent u één van die geluksvogels die vroeger heeft mogen deelnemen aan een uitwisselingsproject? Zo ja, dan heeft u daar zeker nog duidelijke herinneringen aan. Al ruim twintig jaar biedt de sectie Frans aan een selectie leerlingen uit klas 4 precies dat: de unieke gelegenheid om een week lang het leven in een Franstalige omgeving mee te maken.

Dankzij goede contacten met het Institut Saint-André in Brussel en een groot aantal enthousiaste collegae organiseren we elk jaar het Bruxelles-Leiden Projet (BLP). Na een zorgvuldige selectie op basis van motivatie, matchen we onze leerlingen aan Franstalige Belgische leerlingen. We kijken hierbij naar

interesses, gezinssamenstelling, maar ook naar bijvoorbeeld allergieën en huisdieren. Het aantal deelnemende leerlingen in Brussel bepaalt het aantal leerlingen dat wij kunnen meenemen.

In september/oktober vindt de Leidenweek plaats en is de voertaal

Nederlands. Onze leerlingen ontvangen hun Belgische gast bij hen thuis, nemen ze in de ochtend mee naar hun lessen bij ons op school en 's middags naar de activiteiten en excursies die wij organiseren in het kader van de uitwisseling. 's Avonds gaan de Belgische leerlingen mee naar sport/muziek of

PRO PARENTIBUS

andere hobby. Het doel van de Leidenweek is om de Belgische leerlingen onder te dompelen in een Nederlands taalbad en een inkijkje te geven in de Nederlandse cultuur. Zo spelen we bijvoorbeeld oudhollandse spelletjes op een boerderij in Stompwijk waar we eerst naartoe fietsen (dat laatste is voor de Belgen vaak al een enorm avontuur) en brengen we een bezoek aan het Rijksmuseum te Amsterdam.

In februari/maart volgt de Brusselweek. Tijdens deze week staat de Franse taal centraal. De Belgische leerlingen die in Nederland waren, ontvangen nu onze leerlingen bij hen thuis. Gelukkig kennen ze elkaar dan al een beetje en hebben onze leerlingen in de tussentijd nog wat extra Frans kunnen leren om zich verstaanbaar te kunnen maken in Brussel.

In aanloop naar het bezoek aan Brussel, waar we naar een Frans-talig toneelstuk gaan, hebben onze leerlingen voorbereidende bijeenkomsten in de pauzes waarin zij scènes uit dat toneelstuk leren spelen. Deze scènes spelen ze voor de Belgische leerlingen, die op hun beurt Van den vos Rey-

naerde voor ons in het Nederlands voorbereiden. Het doel van deze voorbereiding is dat onze leerlingen alvast het verhaal van het toneelstuk kennen wanneer we naar het theater gaan en 'hun eigen scène' herkennen wanneer die op het toneel wordt gespeeld door echte acteurs.

In Brussel volgen onze leerlingen lessen in het Frans (in uniform!), worden ze rondgeleid door de binnenstad, bezoeken we het Europees Parlement en gaan we naar een chocolaterie. Op school en in de gastgezinnen is de voertaal Frans. Een échte échange linguistique dus!

De selectie voor de editie BLP 25-26 vindt vlak voor de zomervakantie plaats. Alle geïnteresseerde leerlingen uit klas 3 van zowel Athena als Socrates die Frans in hun pakket hebben gekozen, mogen zich aanmelden middels ons aanmeldformulier. Hiervoor zullen posters in de gangen worden opgehangen, we zullen de klassen rondgaan met oud-deelnemers en er zal een bericht worden geplaatst op het roosterbord. Zo snel mogelijk na de start van schooljaar 25-26 zal de selectie leerlingen bekend worden gemaakt en gaan de

voorbereidingen voor een nieuwe échange van start.

Intéressé(e)? Participez!

Naar Ieper

LEERLING FLORA MALINOVA (4C) EN ANOUK SCHERER (4D)

's Ochtends vroeg om 06.45 uur stonden we met z'n allen (alle leerlingen in klas 4 met geschiedenis) bij Athena. Alle koppen werden geteld, en we stapten in de bus op weg naar de eerste bestemming. En zo kwamen we, na een reis van drie en een halfuur, aan bij het Paschendale Museum. Eenmaal binnen mochten we allemaal op ons eigen tempo door de verschillende kamers van het museum heen lopen. Daar zagen we oude soldatenkostuums, wapencollecties, en toen

het hoogtepunt: de nagebouwde ondergrondse tunnels! Ze waren superrealistisch nagemaakt, met details als flikkerende lampen en achtergrondgeluiden.

Nadat we het museum hadden bezocht, hebben we in de zon een lekkere lunch gegeten en zijn we weer op stap gegaan richting de volgende bestemming: de 'Tyne Cot Cemetery'. Het is een prachtig onderhouden begraafplaats, voor de gestorven geallieerden in de

Eerste Wereldoorlog. Daar lagen wel zo'n 12.000 soldaten begraven, met ieder een eigen verhaal. In kleine groepjes werden er mini-herdenkingen gehouden. Zo werden de verschillende verhalen van de begraven personen opgehaald, zodat we echt een beeld kregen bij de overledenen.

Vervolgens gingen we op weg naar nog een begraafplaats, die maar op een kwartiertje van de andere rijden was. Dit was een begraafplaats

PRO PARENTIBUS

voor de gestorven Duitse soldaten. Er lagen hier ongeveer 40.000 mensen begraven. De sfeer op deze begraafplaats was heel anders. Het was ontzettend bijzonder om de verschillen tussen beide begraafplaatsen te kunnen zien.

Voordat we in leper aankwamen bezochten we nog 'Hill 60'. Dat is een heuvel met daarin een enorme krater, die is ontstaan door de geëxplodeerde mijnen in de Eerste Wereldoorlog. De natuur was heel mooi en het lekkere weer zorgde er ook voor dat het niet alleen een indrukwekkende ervaring was, maar ook een leuke.

Aan het eind van de dag, na de twee uur vrije tijd die we hadden gekregen in leper, kwamen we nog één keer samen voordat we naar huis gingen. Dat was bij de herdenkingsceremonie. Deze wordt elke avond om 20.00 gehouden, maar toen wij er waren was die extra speciaal, aangezien we leper op D-Day bezochten. Er werden kran-

sen neergelegd, er werd trompet gespeeld en een toespraak gehouden.

En toen was het alweer tijd om naar huis te gaan, weer drie en een halfuur terug met de bus. Wij hebben zo ontzettend veel geleerd van deze excursie, niet alleen van de informatie die tijdens de reis verteld werd, maar ook van het met eigen ogen zien van een van de

slagvelden en de begraafplaatsen. We hebben echt een beter beeld gekregen van hoe de Eerste Wereldoorlog nou echt was. Ook willen we nog benadrukken hoe belangrijk het is om de slachtoffers daarvan te blijven herdenken, en om over de oorlog te blijven leren.

Gedicht over leper

LEERLING CATHELIJNE BEYERSBERGEN VAN HENEGOUWEN (4G)

Straks is alles voorbij
Wordt alles weer gewoon
Het is een geluk dat we leven
De ellende zit in slechts ons hoofd

Zo stonden ze
Te wachten
Tot de lucht van groengrijs weer blauw zou kleuren
De modderpoelen verdwijnen in het gras
Je je rood met bruine uniform kon ruilen
Voor een gestreken jas

Je kon vergeten wat je had gezien
Had gedaan en wie je was geweest
Er werd bloemetjesparfum gespoten
Over de geur van rottend vlees

Hoe je tegen monsters
In de vorm van mensen en mannen had gevochten
Die na de kogel veranderden in vaders en zoons
Uit angst voor de ander en voor elkaar
Werd doden iets heel gewoons

Of verstikken met gas
Waar je het resultaat pas
Ziet als het kwaad is geschiet
Lichamen die blauw naar adem happen
Met littekens van hun eigen handen
Op hun huid

En dan komt de spijt
De wens om de tijd
Terug te draaien
Toen de lucht nog blauw was
En het gras nog groen
We hadden kunnen gaan picknicken
Niet doen wat we gingen doen

En kort daarna ging je naar huis
Een kopje thee en kaarten
Je geweer om nooit te gebruiken
En gasflessen alleen om te duiken

Maar elk geluidje of knal
Brengt je terug aan het front
Kortsluiting in je hoofd
Bij ieder geurtje grijp je je masker
Je verstijft en verdooft
Je leeft en bent vrij
Maar de ellende is nog lang niet voorbij

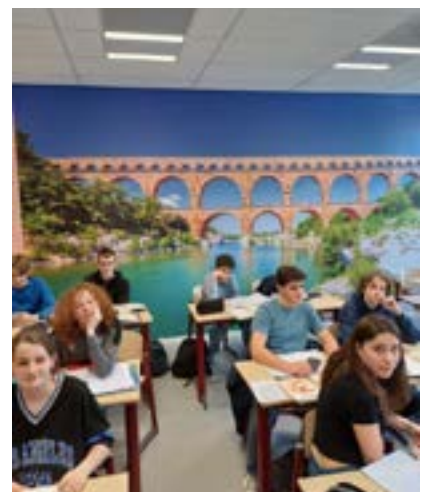
En ieders lief en elke vrouw
Sust haar man
Het ligt niet aan jou
Straks is alles voorbij
Wordt alles weer gewoon
Wees blij dat je leeft
De oorlog zit slechts in je hoofd

Je hoort de krekels bijna tsjirpen in de C-gang

SIWARD TACOMA, DOCENT KLASSIEKE TALEN

De lokalen in de C-gang op de begane grond worden meestal gebruikt voor lessen Grieks en Latijn. Enkele weken geleden is in ieder lokaal wand-vullend fotobehang aangebracht met daarop afbeeldingen van imposante antieke monumenten: samen geven ze een inspirerende indruk van de grote Grieks-Romeinse wereld.

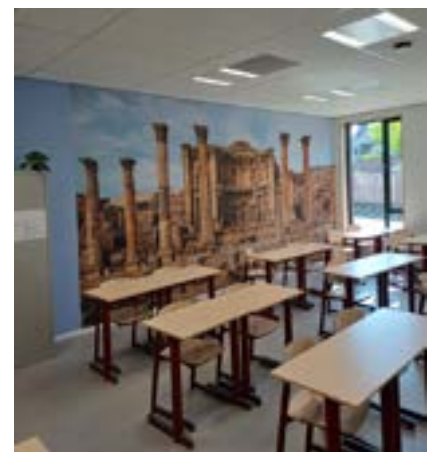

Sommige foto's tonen bekendere *highlights* - de Atheense Akropolis, het Romeinse aquaduct over de rivier de Gard in Zuid-Frankrijk, het Griekse theater van Taormina met zijn geweldige uitzicht op de besneeuwde Etna. Maar ook minder bekende, maar niet minder indrukwekkende bouwwerken kregen een plek: een romantisch-aandoende tempelruïne in de bergen ten oosten van Rome, een reusachtig brongebouw uit het antieke Gerasa (Jerash, in tegenwoordig Jordanië). Het gebouwtype inspireerde de Trevifontein, die in de 18e eeuw in Rome werd gebouwd.

In de centrale ruimte tussen de lokalen het klapstuk: zesdeklasser Christian Hengstmengel maakte tijdens zijn Griekenlandreis een prachtige foto van het theater van Epidauros. De oude stenen bankjes krommen zich nu, bijna levensgroot, rond de binnenruimte - je hoort de krekels bijna tsjirpen, goed luisteren en je hoort Antigone discussiëren met Kreon.

Plato (hij vult de laatste wand) vond het al een mooi plan: de ruimte waar onderwijs plaatsvindt inspirend aankleden. Kom de volgende keer dat u op school bent eens

kijken naar het resultaat! Of geniet van deze bescheiden impressie.

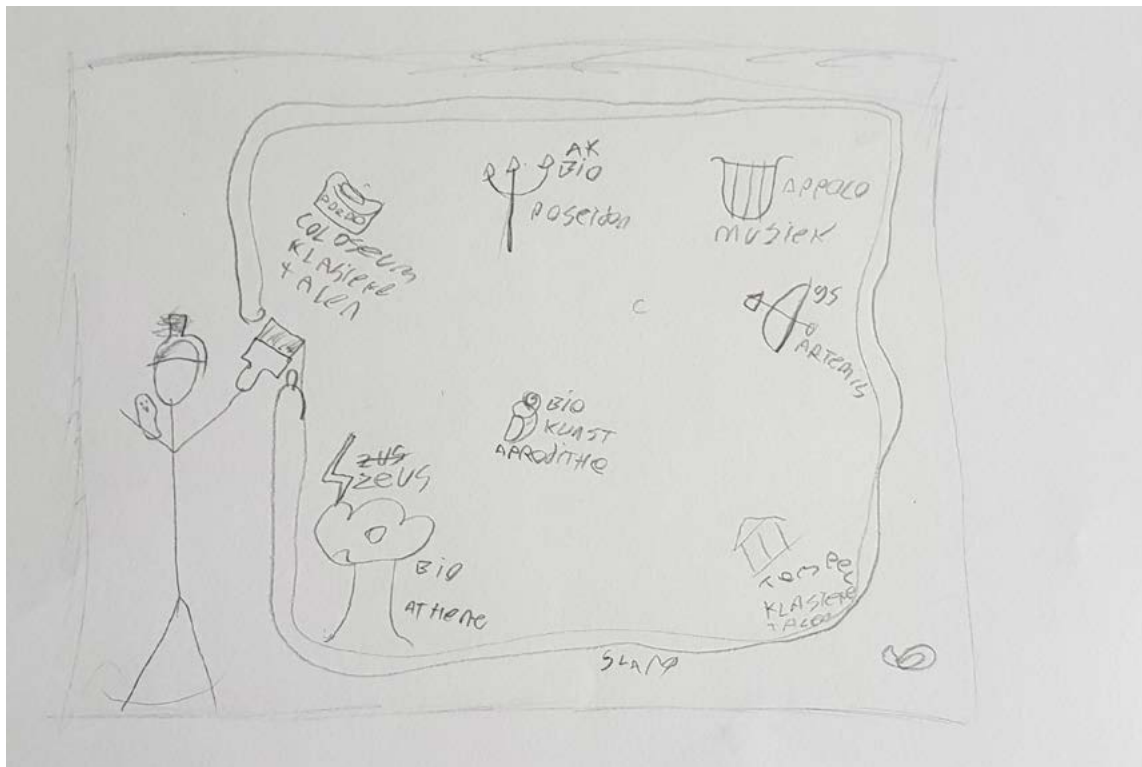

Kunstatelier Athena

Goden op de gang een nieuwe muurschildering van de kunstclub

JANIE SONNEVELD, DOCENT BEELDENDE VORMING

Het kunstatelier is dit schooljaar in november gestart met een enthousiaste club van elf leerlingen, die zich inzet voor het ontwerp en de uitvoering van een muurschildering in de A-gang op de tweede verdieping.

De doelen die ze met elkaar hebben gesteld:

1. Muurschildering ontwerpen voor de halfronde muur bij A23.
2. Verbinding met de klassieke oudheid zichtbaar maken.
3. Hedendaagse onderwijs koppelen aan antieke symbolen en attributen van godheden uit het Griekse pantheon.

4. Cultuur van de leerlingenpopulatie op school erin verwerken.

Voor de kerstvakantie is er met een brainstormsessie een eerste ontwerp voor de muurschildering gemaakt. Deze foto laat het globale plan zien: zie bovenstaand beeld.

De vraag die ze stelden: welke goden kunnen een directe link

vormen met het onderwijs aan het Stedelijk Gymnasium Leiden?

Athena zou de hoofdrol kunnen spelen. Ze was godin van de beheerste oorlogvoering en vrede, maar ook de godin van de wijsheid of filosofie, beschaving, de politieke gemeenschap van de stad en beschermster van verschillende

PRO PARENTIBUS

Griekse steden, in het bijzonder van Athene. Ze was de beschermgodin van handwerklieden en de ambachtelijke arbeid, zoals van de weefkunst en kunstenaars. De naam Athena verwijst bovendien direct naar de naam van deze vestiging van het Stedelijk Gymnasium Leiden.

Athena staat links en uit haar kwast komen de diverse vakken en disciplines tevoorschijn. Zij staat hier nadrukkelijk als godheid van de wijsheid en kunstenaars. De uil op haar schouder en de kwast benadrukken deze aspecten van de godin.

De leerlingen hebben goden aan de verschillende vakken gekoppeld. Neem Poseidon; hij kan symbool staan voor het vak aardrijkskunde. De drietand is zijn attribuut en kan gebruikt worden om Poseidon te representeren. Apollo heeft de lier als attribuut en kan direct aan het vak muziek gelinkt worden.

Leuk, zo'n plan, maar hoe nu verder? In januari hebben de leerlingen kennism gemaakt met diverse kunststromingen in de schilderkunst en verschillende schildersmaterialen en technieken uitprobeerde. De goden zijn nader onderzocht door de figuren uit te tekenen met de attributen. In februari volgde het ontwerp op groot papier: de compositie. Zo konden leerlingen bepalen wat de grootte dient te zijn van de verschillende elementen van het ontwerp. In maart konden de leerlingen beginnen met de

uitwerking van het ontwerp op de muur, door eerst een ondertekening te maken en de compositie te bepalen.

Inmiddels is de uitwerking in kleur met acrylverf van start en komen de eerste figuren en attributen tot leven.

Japans op het Stedelijk

BUCK LEE HOOGERVORST, LEERLING 5M

Een mooi proces!

こんにちは!! (*konichiwa – hoi!!*)

Wist u dat je op het Stedelijk Gymnasium Leiden buiten de normale lesuren ook een club kan volgen? Zo volg ik elke donderdag Japans, waarin je met meerdere leerlingen niet alleen over de Japanse taal leert, maar ook erg veel over de Japanse cultuur en hoe de mensen in Japan met elkaar omgaan.

Je leert natuurlijk vooral de taal. Zo leren we elke week meer over de Japanse schriftsystemen, de Hiragana, Katakana en de Kanji. Dit kan je vergelijken met drie soorten alfabetten, elk met hun eigen tekens/letters en woorden, die alle drie gemengd worden gebruikt in het Japans. Om de taal volledig te kunnen beheersen (lezen, schrijven en spreken) moet je al deze schriftsystemen kennen, wat een grote uitdaging zou zijn als je dit zelfstandig wilt leren. Op de club krijg je daarom veel uitleg over hoe je dit handig kunt leren. De clubdocent geeft hier ook veel lesmateriaal voor (online en op papier) zodat je buiten de club zelf verder kan gaan met het leren van Japans. Daarnaast leren we natuurlijk ook de grammatica en woordjes, ook hiervoor krijg je goede uitleg van de docent en goed lesmateriaal, wat ik zonder de club nooit gevonden zou

hebben.

Maar ik heb niet alleen een goed begin gemaakt met het beheersen van de Japanse taal, ook heb ik kennis gemaakt met de Japanse cultuur en de leefwijze in Japan. Zo is het gebruik van Japans voor een deel verbonden aan hoe de sociale structuur in Japan is opgebouwd, waar je tijdens de uitleg steeds meer over te weten komt.

Natuurlijk is dit allemaal erg interessant, maar wat de club voor mij echt leuk maakt is de afwisseling tussen het leren van Japans en de Japanse cultuur, en het spelen van Japanse, traditionele spelletjes (al is dit eigenlijk ook deel van de cultuur...) Zo hebben we een keer 't bordspel Go (囲碁; いご-*Igo*) gespeeld, waar ik nog nooit van had gehoord. Je kan aan de clubdocent vragen om zo'n spel te spelen voor de volgende les. Ik vind de club (en de docent) veel minder 'formeel' dan normale lessen, het is een stuk persoonlijker en gezelliger.

Ik koos ervoor om de club te volgen, omdat ik later sowieso naar Japan wil reizen, en misschien wel voor een langere tijd m'n leven daar wil doorbrengen, dus dit was het perfecte begin om dit mogelijk te maken. Dus als je ook maar de kleinste interesse hebt in Japan of

het Japans, raad ik het volgen van de club zeker aan!

またね! (*Mata ne – tot ziens!*)

Met het HB-café de stad in

MARJEL VISSER, DOCENT WISKUNDE

Sinds 2023 organiseren we vanuit ons hoogbegaafdheidsbeleid met enige regelmaat het HB-café, waarin cognitief sterke leerlingen samenkomen die behoefte hebben aan extra uitdaging met gelijkgestemden.

Op donderdagmiddag 16 januari hebben we met het HB-café een wiskundewandeling gemaakt, onder leiding van onze wis- en natuurkundecollega Jelmer Wagenaar. Met een gezellige groep van tien leerlingen wandelden we langs prachtige muurformules van onder meer de elektronenspin, de Huygens slingerformule, de brekingswet van Snellius en de Lorentzkracht, langs muurgedichten, langs de Latijnse school (waar de oorsprong van onze school ligt) en het Kamerlingh Onnesgebouw. Daarna bezochten we het Boerhaave museum om de weten-

schappelijke ontwikkelingen in de zeventiende eeuw aan den lijve te ondervinden. Het anatomisch theater, de Leidsche Sphaera, vacuümpompen, microscopen, telescopen en statische elektriciteitsmachines behoren tot de hoogtepunten van de vaste tentoonstelling. Bekende (Hollandse) wetenschappers (Huygens, Boerhaave, Kamerlingh Onnes, Newton, Einstein, Lorentz) zijn de revue gepasseerd.

De leerlingen hebben zich ook beziggehouden met het maken van lekker lastige quizvragen, voor een

volgend bezoek met leerlingen.

Het was een hele geslaagde middag, die in het teken stond van de wetenschap én sociale verbondenheid. Dat belooft wat voor het volgende HB café!

Groeten van de hoogbegaafdheidswerkgroep: Ahmad Al Dweib, Joris Boon, Maartje Heinrich en Marjel Visser

Afscheid van een mooie school

Reflecties na 26 jaar aan het Stedelijk Gymnasium Leiden

MYRA NIJHOF-GERTSCHEVA, DOCENT DUI TS

Mijn geboortestad Sofia ligt meer dan 2000 kilometer van Leiden vandaan. Dat ik mijn loopbaan als docent Duits zou beëindigen op een klassiek gymnasium in deze Hollandse stad, was allerm minst voorspelbaar. En toch: misschien zaten de schikgodinnen al boven mijn wieg te spinnen, en vlochten ze een gouden draad tussen mijn Bulgaarse wortels en mijn Leidse bestemming.

Ik groeide op in Thracië, het land van Orpheus, waar de mythen over Griekse goden en helden niet slechts tot het leerboek behoorden, maar door onze grootouders als ware ooggetuigenverhalen werden verteld. Herdertjes die met grote ogen toekeken hoe wilde dieren zich lieten betoveren door het fluitspel van een jongeman,

of hoe een vrolijke geitenbok in mensengedaante plots verdween tussen de struiken. Voor ons waren deze vertellingen wat voor andere kinderen de sprookjes van Grimm of de avonturen van Pippi Langkous waren.

Een onvergetelijk verjaardagscadeau – een prachtig boek met

na-vertellingen van de Griekse mythologie, speciaal voor kinderen, geschreven door een Griekse auteur – wakkerde mijn fascinatie verder aan. Tijdens mijn studie in Duitsland las ik tal van adaptaties, maar geen daarvan wist de betovering van dat ene boek te evenaren. En zie: veertig jaar later vond ik het verloren meesterwerk terug, op

PRO PARENTIBUS

een stoffige boekenmarkt in Sofia. De bladzijden waren losgeraakt, verspreid tussen oud papier, door een boekhandelaar achteloos als pakpapier gebruikt. Met geduld en toewijding heb ik elke bladzijde teruggevonden, als een archeoloog op zoek naar een verborgen schat, en het boek opnieuw tot leven gewekt.

Die verhalen vormden het fundament onder mijn latere liefde voor literatuur, maar ook voor film. In de derde klas van de middelbare school begon de wereld van de volwassenenliteratuur zich langzaam voor me te openen. Op school las ik in mijn moedertaal fragmenten van de grote klassieken uit Spanje, Rusland, Duitsland, Frankrijk en Italië. Maar in de vakanties dwaalde ik rond op de werkvloer van mijn moeder, die bij de Cinematografie in Sofia werkte. Daar werden buitenlandse films ondertiteld, en voordat ze bewerkt werden, draaide men ze voor een select gezelschap deskundigen in originele versie.

Ik hoorde daar niet bij, maar dankzij de vriendelijke filmoperator – mijn beste vriend in die tijd – kroop ik vaak in de projectiecabine, hoog boven de zaal, vanwaar ik door een klein ruitje alles kon volgen. In de late jaren zestig en vroege jaren zeventig zag ik daar talloze films in talen die ik niet begreep. Toch bundelde mijn verbeelding de beelden tot verhalen, alsof ik de taal van het beeld intuïtief verstond. Toen ik mijn middelbare school afrondde, besloot mijn moeder dat ik maar het pad moest volgen van een van haar collega's die binnenkort

met pensioen zou gaan – een man die voor zijn werk door Duitstalige landen reisde om films aan te kopen. Zijn baan was begeerd. En zo was de studierichting bepaald: Duitse filologie. In 1976 begon ik aan de universiteit in Sofia, een jaar later vervolgde ik mijn studie in Leipzig, waar ik mijn opleiding Germanistiek afrondde.

Maar de filmwereld werd ingeruild voor een nieuw avontuur. Ik trouwde met een Nederlander en vertrok naar een land dat ik tot dan toe alleen kende uit boeken en verhalen. In 1998 begon ik les te geven aan het Stedelijk Gymnasium Leiden – aanvankelijk eenvoudige lessen Duitse taalkunde voor beginners. Al snel ontdekte ik echter dat onderwijs veel meer omvat dan grammatica of vocabulaire. Onderwijs is als een magneet die verhalen aantrekt, een stroom waarin ervaringen, geschiedenis, literatuur en toekomstvisies samenvloeien tot iets groters.

Zo begon ik mijn persoonlijke verhalen te delen met mijn leerlingen. In San Clemente in Rome vertelde ik over Cyrillus en Methodius, de uitvinders van het Cyrillische alfabet – het alfabet waarop ik heb leren lezen en schrijven. In Leipzig, onder de gewelven van een wijnkelder, kwam ik terecht in de keuken van de heks waar Doctor Faustus zijn elixer kreeg. En tussen tientallen microfoontjes van de Stasi leerde ik hoe je in stilte een toekomst plant.

De reacties van de leerlingen raakten me diep. In de afgelopen 26 jaar heb ik honderden jonge

mensen zien groeien, niet alleen in taalvaardigheid, maar vooral in nieuwsgierigheid, zelfvertrouwen en eigenheid. Het was een voorrecht om hen te begeleiden, al was het maar op een klein stukje van hun levenspad.

En nu, aan het einde van mijn carrière, is het tijd om afscheid te nemen. Een afscheid dat mij zwaar valt, want het Stedelijk Gymnasium is een deel van mij geworden.

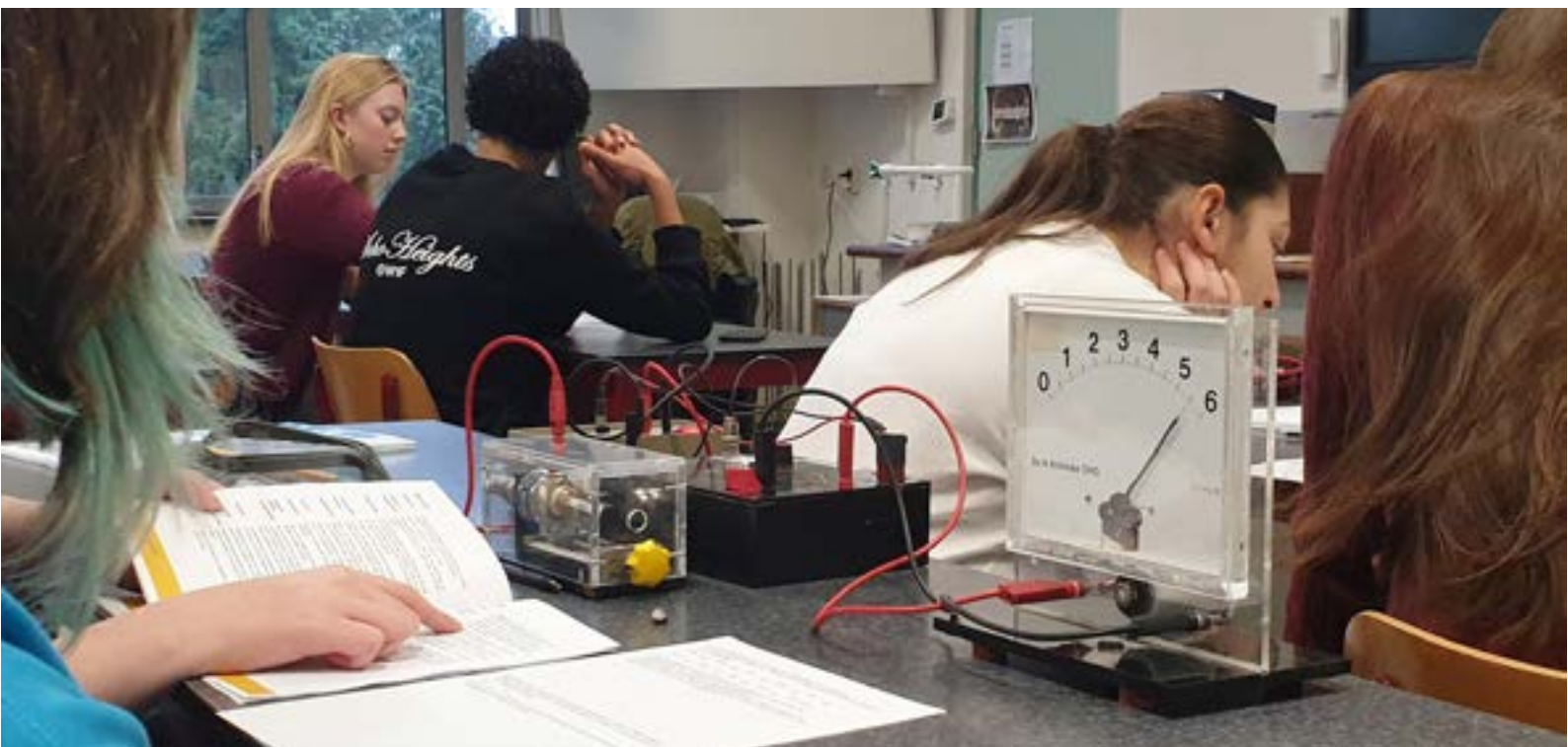
Ik kijk met warme gevoelens terug op de vriendschappen, de inspirerende gesprekken, en de lessen die ik zélf heb mogen leren.

Aan mijn leerlingen wil ik zeggen: wees altijd nieuwsgierig, blijf ontdekken, stel vragen, en blijf dromen.

Aan mijn collega's: blijf het verschil maken – jullie werk doet ertoe.

En aan de ouders: mijn dank voor jullie vertrouwen, jullie betrokkenheid en de gesprekken.

De draad van mijn leven neemt nu een andere koers... het weefsel van deze school blijft voor altijd een deel van het tapijt van mijn leven.

Stralings practicum natuurkunde

Radio active! Een spannend practicum

ALEX ZAKARIAN, DOCENT NATUURKUNDE

Al vele jaren doen de leerlingen met natuurkunde in klas 4 het stralings practicum. In dit practicum werken de leerlingen met radioactieve stoffen en ioniserende straling. Het practicum wordt verzorgd door de universiteit van Utrecht en gegeven door practicumbegeleiders die bevoegd zijn om deze stoffen te gebruiken. In het practicum leren de leerlingen hoe ze de activiteit van de radioactieve bronnen kunnen meten en hoe ze hieruit conclusies kunnen trekken. Ook wordt verteld hoe ze veilig kunnen omgaan met de bronnen.

Isabel Grefkens en Isis van der Gaag uit 4G hebben het stralings practicum dit jaar ook uitgevoerd. “We vonden het heel leuk en leerzaam. Het practicum was heel goed georganiseerd en de begeleider was heel aardig. We hadden al snel door wat we moesten doen. Eerst was het best spannend, want je werkt toch met radioactieve stoffen. Maar de begeleider legde heel goed uit dat de dosis die je oploopt heel laag is. Zelfs lager dan een uurtje in een vliegtuig zitten.”

Agenda

JUNI

26 juni-2 juli: toetsweek module 3 klas 1 en 2

26 juni-4 juli: toetsweek module 3 klas 3-5

JULI

3 juli: klas 1 Socrates Vlietland, klas 2 Socrates Kwakel

4 juli: klas 1 Athena Vlietland, klas 2 Athena Kwakel

8 juli: eindfeest klas 3-6

10 juli: eindfeest klas 1 en 2

16 juli: diploma-uitreiking klas 6 en viering in de Pieterskerk

18 juli: uitreiking rapporten en promotiedag

21 juli-31 augustus: ZOMERVAKANTIE!

Colofon

Redactie

Anne Leussink, Renate de Vries

Beeldcover

Darina Turekhan, leerling 2H

Foto's

Anne Leussink, Eline van Moorsel, Janien Sonneveld, Tembi Schneider, Jaap Toorenaar, e.a.

Vormgeving

Karin van Iterson, Hakijk

Nieuws van onze website

12 juni 2025

- [De examenresultaten van het eerste tijdvak zijn bekend](#)

10 juni 2025

- [Olympiadenieuws](#)

5 juni 2025

- [Grote Dionysia](#)